

BEWOGEN WOORDEN

de gekruisigde Jezus spreekt je aan

Meditaties in de Stille Week 2023

BEWOGEN WOORDEN

de gekruisigde Jezus spreekt je aan

Verspreid over de evangeliën vinden we de laatste woorden die Jezus gesproken heeft aan het kruis op de heuvel Golgota. Als je ze bij elkaar hebt gesprokkeld krijg je deze volgorde:

- 1 – *"Vader, vergeef hun, want ze weten niet wat ze doen."*
(Lucas 23:34)
- 2 – *"Ik verzeker je: nog vandaag zul je met Mij in het paradijs zijn."*
(Lucas 23:43)
- 3 – *"Dat is uw zoon ... Dat is je moeder."* (Johannes 19:26-27)
- 4 – *"Mijn God, mijn God, waarom hebt U Mij verlaten?"* (Matteüs 27:46)
- 5 – *"Ik heb dorst."* (Johannes 19:28)
- 6 – *"Het is volbracht!"* (Johannes 19:30)
- 7 – *"Vader, in uw handen leg Ik mijn geest."* (Lucas 23:46)

Het zijn bewogen woorden die Jezus vanaf het kruis spreekt. Tot op het kruis blijft Hij bewogen met mensen, waarvoor Hij zijn leven geeft. Daarom zijn het woorden die ook ons vandaag nog aanspreken.

In de meditatie die ik voor deze samenkomsten schreef heb ik geprobeerd het geheim te ontdekken waarom de gekruisigde Jezus ons juist met deze zeven woorden aanspreekt.

Zeven is in de Bijbel een bijzonder getal. Het getal van de volmaaktheid. Vier is het getal van de aarde (denk aan de vier windstreken); drie is het getal van de hemel (God drie-enig). Daarom komen we 3+4 en 3x4 zo vaak in de Bijbel tegen. Het getal van de hemel en het getal van de aarde zetten ons stil bij God, drie-enig die hemel en aarde heeft geschapen.

Het kruis op Golgota is de ultieme plaats waar aarde en hemel samenkomen. De gekruisigde Jezus is degene die beide verbindt.

Ds. Jan K.C. Kronenberg, Leeuwarden – www.stilleweek.nl

Palmzondag

Kruiswoorden – Vader, vergeef hun, ...

Schriftlezing: Lucas 23:26-38

Pontius Pilatus voelt zich bedreigd. Nee, hij wil geen opstand in Jeruzalem. Dat zou zijn positie als prefect in Judea in gevaar brengen. Schoorvoetend geeft hij zich gewonnen. Aan de geestelijke leiders van het Joodse volk. Rabbi Jezus zal de plaats van Bar-Abbas innemen op het al gereedliggende kruis van Golgota!

Golgota, Schedelplaats. Executieheuvel buiten de muren van de stad Jeruzalem. De Romeinse soldaten doen hun werk. Eén, twee, drie ...

"Vader, vergeef hun, want ze weten niet wat ze doen."

Vanaf het kruis op Golgota horen we het eerste kruiswoord. Een bewogen woord. Want Jezus is bewogen met mensen. Bewogen, tot in het diepst van zijn wezen is Hij met hen begaan.

"Vader, vergeef hun ..." Wie zijn die 'hun'? Wie zijn het, die niet weten wat zij doen? Je zou allereerst kunnen denken aan de soldaten die Jezus aan zijn kruis hebben vastgespijkerd. Zij doen niets anders dan wat hen van hogerhand is opgedragen. 'Bevel is bevel!'

Jezus is met hen begaan. Ze weten immers niet dat zij een onschuldige ter dood hebben veroordeeld. Later op de dag - pas ná het sterven van Jezus - dringt het door tot hun legerofficier: *"Werkelijk, deze mens was een rechtvaardige!"* (Luc. 23:47).

Je zou ook kunnen denken aan de toegestroomde volksmassa. Weten zij wel wat ze doen? Het was immers nog maar een paar dagen geleden dat zij Jezus als hun langverwachte messiaanse koning hadden opgehaald. Palmtakken. Hosanna. *"Gezegend Hij die komt als koning, in de naam van de Heer!"* (Luc. 19:38). Vanmorgen vroeg hadden ze - opgejut door hun geestelijke leiders - voor het paleis van Pilatus geschreeuwd: *"Kruisig Hem, kruisig Hem"* (Luc. 23:21). Ach, ze weten niet wat ze doen. Ze hebben hun messiaanse koning afgewezen, uitgespuwd, naar het kruis verbannen.

Wie wél weten wat zij doen zijn de geestelijke leiders van het volk van Israël: de Joodse raad, het Sanhedrin. Zij staan er op de Schedelplaats met hun neus bovenop. Ook zij drijven de spot met de gekruisigde Jezus: *"Anderen heeft Hij gered; laat Hij nu zichzelf redden als Hij de messias van God is, zijn uitverkorene!"* (Luc. 23:35).

Ook hogepriester Kajafas is er ambtshalve bij. Het was namelijk gebruikelijk dat hij bij de terechtstelling van een valse profeet aanwezig was om op een schuldbelijdenis of een herroeping te wachten. Wanneer zo iemand - tijdens zijn terechtstelling - zijn schuld bekende of zijn valse leer herriep, kon de hogepriester hem vergeving schenken. Dan zou hij niet als een goddeloze sterven.

De gekruisigde Jezus draait echter de rollen om! Hij vraagt niet om vergeving voor Zichzélf. Hij vraagt God om vergeving te schenken aan allen die Hem bespotten en verachten: de soldaten, de geestelijke leiders, de toegestroomde mensenmassa, wij dus! *"Vader, vergeef hun, want ze weten niet wat ze doen."*

De gekruisigde Jezus bidt, roept tot zijn Vader. Immers alleen de Vader kan vergeven. De Vader wíl vergeven. Om het offer van zijn Zoon. Vergeving. In de Bijbel betekent het woord vergeving: wegzenden. Op Grote Verzoendag werd er in Israël een bok de woestijn in gezonden. Nadat de Hogepriester eerst zijn handen op zijn kop heeft gelegd om daarmee - symbolisch - al de zonden van het volk over te dragen op dit dier. De gekruisigde Jezus is die zondebok.

En wij? Het eerste bewogen kruiswoord van Jezus roept ons in de eerste plaats op om berouw te tonen. Want wie geen berouw toont om zijn zonden kan ook geen vergeving ontvangen. En wie geen vergeving heeft ontvangen kan ook de ander niet vergeven. Dat is namelijk het tweede waartoe dit bewogen kruiswoord van Jezus ons roept: om elkaar te vergeven. Zelfs als helemaal duidelijk is, dat de ander fout was. Zelfs als er niet eens om vergeving wordt gevraagd. Zou je dat kunnen?

Elkaar vergeven, die ander liefhebben kun je alleen als je weet dat jouw zonden je vergeven zijn. Dat is het geheim van dit eerste bewogen kruiswoord van Jezus.

Maandag

Kruiswoorden – Ik verzeker je: nog vandaag ...

Schriftlezing: Lucas 23:33-43

Door de nauwe straten van Jeruzalem wringt zich een groep Romeinse soldaten. Ze begeleiden drie veroordeelden die vandaag nog gekruisigd zullen worden. Twee naamloze misdadigers en een zekere Jezus, die zichzelf heeft laten 'kronen' tot koning van de Joden.

Aangekomen op de plek die Schedelplaats – Golgota heet ... doen zij hun werk. Met touwen en grote draadnagels maken ze de drie veroordeelden vast aan hun kruis. Wat kan het hen ook schelen. 'Bevel is bevel'. Als dank voor de door hen verleende diensten verdelen zij de kleren van de kruiselingen. Eén is er zo gelukkig om het naadloos gewezen kleed van Jezus te winnen. Wat zou hij er mee gedaan hebben?

Golgota, Schedelplaats. Die naam had deze heuvel vermoedelijk te danken aan zijn vorm. Volgens een oude Joodse legende was hier – na de zondvloed – de schedel van Adam begraven. Adam, de eerste mens, die in opstand was gekomen tegen God. God had hem daarom verbannen uit het paradijs.

Op deze plaats – even buiten de muren van de stad Jeruzalem – waar men aannam dat de schedel van de eerste mens begraven was, opent Jezus, de tweede Adam, weer de toegang tot het paradijs.

Aan weerszijden van de gekruisigde Jezus hangen twee misdadigers. Het zijn Zeloten. In Jezus' tijd Sikariërs genoemd. Dolk-mannen. Zij hoorden tot een groep van ondergrondse verzetsstrijders die met hun messen en dolken alles wat Romeins of Romeins-gezind was ... van het leven probeerden te beroven. Zij vochten voor een koninkrijk zonder de gehate Romeinen: een paradijs op aarde. Daarom werden zij door hun Joodse volksgenoten op handen gedragen. Bar-Abbas was hun populaire leider.

Wanneer het gebeurd is vertelt de evangelist Lucas ons niet, maar de ogen en het hart van één van deze beide misdadigers zijn opengegaan voor Wie Jezus is. Hij heeft begrepen dat Jezus hier onschuldig aan zijn kruis hangt. Hij heeft gezien hoe Jezus aan

het kruis de plaats ingenomen heeft van Barabbas, hun aanvoerder. Hij heeft geluisterd naar de woorden van Jezus: de messias, de koning van de Joden. Daarom verdedigt hij Jezus tegenover zijn collega: "*Wij worden terecht gestraft: het is ons verdiende loon. Maar die man heeft niets onwettigs gedaan.*" (Luc. 23:41)

En hij voegt eraan toe: "*Jezus, denk aan mij wanneer U in uw koninkrijk komt.*" (Luc. 23:42) Hij gelooft het! Hij gelooft in de koninklijke macht van Jezus! Hij gelooft dat Jezus de werkelijke Verlosser, de langverwachte Bevrijder is. Hij gelooft dat met Jezus het koninkrijk op aarde komt! En dat is zonder meer een wonder. Want menselijkerwijs gezien is het een dwaasheid om nog iets van Jezus te verwachten. Ten dode opgeschreven is Hij.

Nu kende men in de tijd van Jezus drie betekenissen van het woord 'paradijs': het verloren paradijs van Adam – de eerste mens – uit Genesis. Dan was er het paradijs van de eindtijd (denk maar aan het bijbelboek Openbaring). En tenslotte kende men het paradijs als de plaats waar de gestorven gelovigen verblijven. In die laatste betekenis gebruikt Jezus nu aan het kruis het woord 'paradijs'. Het is de plaats van het eeuwige leven tegenover de plaats van de eeuwige dood in de Gehenna, de hel. Bewogen als Hij is met deze tot geloof gekomen misdadiger belooft de gekruisigde Jezus hem zelfs meer dan hij vraagt. Jezus zal niet alleen *dén*ken aan hem, Jezus zal *bí*j hem zijn, en hij bij Jezus. Heden, vandaag nog! Zelfs de dood kan hen niet meer van elkaar scheiden. Zo ontvangt deze vrijheidsstrijder in zijn stervensuur ... het Léven!

En wij? Ook ons spreekt de gekruisigde Jezus aan. Het zijn bewogen woorden. Woorden die ons in beweging zetten. Want dat koninkrijk, dat paradijs dat door Adam was verloren geraakt, wordt hier aan het kruis ook voor ons door Jezus weer ontsloten. Wie berouw toont, zijn schuld erkent en onvoorwaardelijk in Jezus als zijn Redder gelooft ... mag met Hem mee naar binnen. Die mag voor eeuwig leven in het 'paradijs'. Het kruis van Jezus is voor ons de 'boom van het Leven' geworden. Dat is het geheim van dit tweede bewogen kruiswoord!

Dinsdag

Kruiswoorden – Dat is je moeder ...

Schriftlezing: Johannes 19:23-27

Ze zijn Jezus gevolgd. Door de nauwe straten van de stad Jeruzalem. De Damascuspoort uit. Tot op de kruisheuvel Golgota. Het zijn Maria, de moeder van Jezus; Maria, de vrouw van Klopas en Maria uit Magdalena. Het is hun liefde voor Jezus die hen hier heeft gebracht, bij het kruis van Jezus.

Wat een intens verdriet moet het hen gedaan hebben toen ze zagen hoe hun geliefde Jezus aan het kruishout werd vastgespijkerd.

Wat een gevoelens van machteloosheid moeten hen zijn overvallen toen ze hoorden hoe hun geliefde Jezus werd bespot en veracht door de geestelijke leiders van hun volk.

Het zwaard snijdt in al zijn scherpste door hun ziel als ze aan de voet van het kruis staan waar hun geliefde Jezus als een gewetenloze misdadiger hangt.

Dan merkt Jezus hen op. Zijn oog valt op Maria, zijn moeder. En op Johannes, de enige van de leerlingen die niet is weggevlucht. *"Toen Jezus zijn moeder zag staan, en bij haar de leerling van wie Hij veel hield, zei Hij tegen zijn moeder: 'Vrouw, dat is uw zoon,' en daarna tegen de leerling: 'Dat is je moeder.'"* (Joh. 19:26-27)

Het is opvallend hoe Jezus in zijn lijden aan het kruis steeds met anderen bezig is geweest. Het zijn bewogen woorden, die Hij vanaf het kruis spreekt. Woorden die voortkomen uit het diepste van zijn wezen. Bewogen met anderen.

Want hoe moet het nu verder met Maria? Moet ze straks helemaal alleen weer terug naar Nazaret? Hoe lang zou ze al de weduwe van Jozef zijn? Wie zal er daar in haar levensonderhoud voorzien?

De gekruisigde Jezus spreekt hier Maria aan als 'vrouw' en niet als moeder. Maria is niet alleen zijn moeder, zij is ook de vrouw die zich uit liefde in dienst gesteld heeft van haar Heer. *"De Heer wil ik dienen: laat er met mij gebeuren wat u hebt gezegd."* (Luc. 1:38) Heel Maria's leven staat in het teken van het dienen van de Heer!

Vanaf zijn kruis draagt Jezus in zijn liefdevolle bewegigheid deze

vrouw op aan de zorgen van Johannes. Daarmee snijdt Hij de natuurlijke band met zijn moeder door. Hij neemt afscheid van haar, door haar een ander in zijn plaats als zoon toe te wijzen. En opnieuw moet Maria als moeder een stap terug doen. Nu voorgoed. Nu definitief.

En Johannes? Sommige uitleggers denken dat Johannes, net als Jakobus zijn broer, een neef van Jezus moet zijn geweest. Eén van die donderse jongens van Zebedeüs en Salome. Johannes is de leerling waar rabbi Jezus veel van is gaan houden. Iemand die Hem drie jaar lang is gevolgd, door dik en door dun. Trouw en het vertrouwen waard. Johannes is dan ook de enige leerling waar we in het evangelie van lezen dat hij bij het kruis staat.

Ook Johannes wordt door de gekruisigde Jezus persoonlijk aangesproken. Het is geen vriendelijk verzoek dat Jezus doet aan zijn beste vriend. Het is een taak, een opdracht die de Heer hem geeft: 'Zorg voor haar!'

De man en de vrouw waar Jezus op aarde het meest van is gaan houden worden door Hem door dit kruiswoord aan elkaar verbonden. Hij wil dat ze één gezin gaan vormen. Voortaan woont Maria in het huis van Johannes. Zij zullen samen het begin gaan vormen van een nieuwe gemeenschap: de gemeente van Jezus Christus. Zij zullen als eersten brood en wijn met elkaar delen.

En wij? Ook ons spreekt de gekruisigde Jezus vanavond aan. Aan zijn kruis brengt Hij mensen bij elkaar. Hij draagt ons op om zorg te dragen voor elkaar. Om als broeders en zusters in liefde met elkaar om te gaan. Om onze vreugde en ons verdriet, onze rijkdom en onze nood met elkaar te delen.

Aan het kruis herinnert Jezus ons aan de woorden die Hij eerder sprak: "*Want ieder die de wil van mijn Vader in de hemel doet, is mijn broer en mijn zus en mijn moeder.*" (Mat. 12:50)

Als je Jezus gaat volgen, kun je allerlei banden, zelfs familiebanden, kwijtraken. Maar de gekruisigde Jezus ziet je staan en geeft je een nieuwe familie om je heen: de gemeente van onze Heer Jezus Christus.

Dat is het geheim van dit derde bewogen kruiswoord!

Woensdag

Kruiswoorden – Mijn God, mijn God, waarom ...

Schriftlezing: Matteüs 27:45-50

Er is veel volk op de been in Jeruzalem. De straten puilen uit. Immers het paasfeest staat voor de deur. Het feest dat herinnert aan de uittocht van het volk van Israël uit het slavenhuis van Egypte.

En dan is het opeens donker. Midden op de dag. Rond het middaguur. Een duisternis, die als een donker kleed het hele land overvalt. Hier zijn krachten aan het werk, die wij mensen niet kunnen verklaren. Alle natuurwetten worden opzijgeschoven. God grijpt in!

Wat eens de profeet Amos – in het Oude Testament – profeteerde gaat vandaag in vervulling: *"Op die dag – spreekt God, de HEER – zal Ik op het middaguur de zon doen ondergaan, en het land verduisteren op klaarlichte dag."* (Amos 8:9)

Veel mensen lopen weg. Nee, om iemand te zien sterven aan een kruis ... daar hebben ze geen moeite mee. Maar voor het onheilspellende donker gaan ze op de loop.

Een angstwekkende duisternis die doet denken aan de bevrijding uit Egypte. Het symbool van verschrikking, van ongeluk, verderf en dood. Het teken van het oordeel van God!

Uit die diepe, angstwekkende duisternis klinkt een langgerekte klacht omhoog: *"Eli, Eli, lema sabachtani?" Dat betekent: 'Mijn God, mijn God, waarom heb U Mij verlaten?'"* (Matt. 27:46)

Het is het 'waarom?' uit de duisternis. Woorden uit Psalm 22. Woorden waarin een mens een brug zoekt, die uit de godverlatenheid tot God voert. Woorden van een mens die bespot wordt en veracht. *"Waarom?"*

We horen zijn diepe smart, zijn diepe eenzaamheid en onbegrip. Jezus voelt in de duisternis, dat God Zich van Hem afkeert. Een krachtig antwoord van God blijft uit. Uit de hemel komt geen antwoord. Wat heeft Jezus in deze godverlatenheid moeten lijden! En toch: Hij blijft gehoorzaam aan zijn roeping – tot het bittere einde toe. Hoezeer door God verlaten, Jezus blijft roepen in de duisternis: *"Mijn God ..."* In dat ene woordje 'Mijn' ligt heel zijn hoop en verwachten besloten.

Drie uren duisternis. Daarin wordt het oordeel van God over een zondige wereld openbaar. Drie uur ... dan zegt God: 'Nu is het genoeg!' "*Het is volbracht!*" Op dat moment treedt God uit zijn verborgenheid. Het voorhangsel van de tempel scheurt – van boven naar beneden. De toegang tot God is weer mogelijk!

Die godverlatenheid, die diepe, donkere duisternis, waarin alle machten op je aankomen ... dat is voor Jezus ... de hel. Daar aan het vervloekte hout van het kruis geeft Jezus in deze helse godverlatenheid zijn leven om de deuren van de hemel weer van slot te krijgen. Wanneer dáár aan het recht van God is voldaan ... Wanneer dáár de schuld voor een zondige wereld is voldaan ... Wanneer dáár de toorn van God is verzoend ... wijkt de duisternis voor het licht!

Het is drie uur in de middag. Vanaf het tempelplein klinken duidelijk hoorbaar de stoten van de bazuin. Tijd voor het avondoffer in de tempel. Uur van het gebed. Dan knielt – in de voorhof van de tempel – het volk van Gods verbond. Terwijl in het heilige een priester het reukoffer op het altaar ontsteekt. Zo vloeien gebeden en wierook samen tot een stroom van smeken tot God.

In dát uur van gebed en offer brengt Jezus als de grote Priester het offer van zijn leven. Zijn kruis is tegelijk het altaar waar eens voorgoed hét offer ter verzoening wordt gebracht. Tegelijkertijd worden alle menselijke offers daarmee aan de kant geschoven. Ze hebben geen waarde meer. Het offer dat Jezus brengt is uniek, onherhaalbaar, onvervangbaar. Daar kan geen mens iets meer aan toevoegen of afdoen.

En wij? Vanaf het kruis van Golgota klinkt het 'waarom' van de godverlatenheid. De gekruisigde Jezus werd verlaten opdat wij nooit meer door God verlaten zouden worden. In mijn angst, in mijn pijn, in de aanvechting en de verzoeking, mag ik vasthouden aan die belofte van de Vader. Dat is het geheim van dit vierde bewogen kruiswoord!

Donderdag

Kruiswoorden – Ik heb dorst

Schriftlezing: Johannes 19:28-37

Wanneer zou Jezus voor het laatst iets gedronken hebben? Bij de viering van het laatste avondmaal, zestien uur geleden? ...

Vlak voor zijn kruisiging hadden ze Hem nog een verdovingsdrank aangeboden: soldatenwijn met mirre. Dat was nog een beetje menselijkheid te midden van alle onmenselijkheid op die kruisheuvel Golgota.

Maar dat had Hij geweigerd. Jezus wilde 'de beker van het lijden' zonder enige verdoving drinken. Hij wilde het lijden in al zijn diepte dragen. Heel bewust. Met al zijn zintuigen. Zonder verdoving.

Maar nu vraagt de gekruisigde Jezus om drinken: "*Ik heb dorst!*"

Dorst is één van de grootste kwellingen van de kruisdood. Het afgematte lichaam van een gekruisigde droogde helemaal uit. Vrijwel ontkleed, urenlang in een brandende zon. Lang niet gedronken en dan die grote inspanning. De gekruisigde Jezus heeft geleden over zijn gehele lichaam.

"*Ik heb dorst!*" Het vijfde bewogen kruiswoord is ook het kortste kruiswoord: Dipso – in het Grieks. Slechts vier letters.

Eén van de soldaten neemt een spons. Wellicht was dat de 'kurk', die het vat met soldatenwijn afsloot. Die goedkope zure wijn dronken de dienstdoende soldaten terwijl ze wachtten op de dood van de gekruisigden.

Een andere soldaat gaat op zoek naar een lange stok, waar de spons op bevestigd kan worden. Hij zet er vaart achter en komt terug met een majoraantak.

De spons – volgezogen met zure wijn – wordt op de lange stok gestoken en Jezus drinkt. Zijn gekloofde lippen proeven de frisse smaak van de wijn. Zijn uitgedroogde, afgematte lichaam laat zich laven aan deze soldatendrank.

Zouden de soldaten er later voor bedankt zijn? "*Ik had dorst en jullie gaven Mij te drinken ...*" (Matt. 25:35)

Waarom vraagt de gekruisigde Jezus om drinken? ...

Duidelijk hoorbaar wilde Hij zijn laatste woorden uitspreken!

Die laatste woorden zullen geen onverstaanbaar zacht gemompel zijn. Iedereen op en rond Golgota zal straks duidelijk hoorbaar de laatste twee bewogen kruiswoorden kunnen opvangen: "*Het is volbracht!*" en "*Vader, in uw handen leg Ik mijn geest.*"

"*Ik heb dorst!*" De woorden van de gekruisigde Jezus verwijzen opnieuw naar Psalm 22:

*"Mijn kracht is droog als een potscherf,
mijn tong kleeft aan mijn gehemelte,
U legt mij neer in het stof van de dood."* (Ps. 22:16)

Die woorden uit de Schrift gaan hier nu in vervulling, merkt Johannes, de schrijver van het Evangelie, op.

Net als die andere woorden:

'Niet één van zijn beenderen wordt verbrijzeld.' (Ps. 34:21) en:
"Zij zullen hun blik richten op Hem die ze hebben doorstoken."
(Zach. 12:10)

Aan het kruis worden de woorden van de Schrift vervuld.

Woorden die ons laten zien dat God Zich altijd aan zijn Woord houdt. Dat Hij trouw is en betrouwbaar. Zelfs op die kruisheuvel Golgota.

En wij? De verleiding is groot om bij dit kruiswoord te denken aan onze dorst? Onze dorst naar water, naar liefde, naar levensvreugde, naar geluk.

Laten we vooral denken aan de lichamelijke dorst die de gekruisigde Jezus – als mens – hier voor ons heeft doorleden. Hij heeft dorst geleden. Hij heeft om drinken gevraagd.

Bij dit vijfde kruiswoord herinneren we ons dan opeens de woorden die Jezus sprak ... vlak voor het moment dat Hij aan zijn vijanden werd overgeleverd. Woorden over het laatste oordeel: het scheiden van de schapen en de bokken (Matt. 25:31-46).

"Ik verzeker jullie: alles wat jullie gedaan hebben voor een de geringsten van mijn broeders of zusters, dat hebben jullie voor Mij gedaan." (Mat. 25:40)

Dit bewogen kruiswoord is daarom het laatste dringende appèl dat Jezus op ons doet. Hij wijst ons op onze roeping in deze gebroken wereld mensen van dienst te zijn, mensen te helpen, die dorst hebben, die aandacht nodig hebben.

Zijn liefde voor ons kan immers niet onbeantwoord blijven.

Dat is het geheim van dit bewogen vijfde kruiswoord!

Goede Vrijdag

Kruiswoorden – Het is volbracht!

Schriftlezing: Johannes 19:28-37

Tussen het Heilige en het Heilige der Heiligen in de tempel van Jeruzalem hangt een gordijn. Het is een heel bijzonder gordijn. Een handbreedte dik, negen meter lang en negen meter breed. Twee afbeeldingen van engelen zijn op het gordijn geborduurd. Dat gordijn sluit het Heilige der Heiligen voor mensen af. Want achter dat gordijn woont God. In het aardedonker. De Heilige van Israël. In de tempel van Jeruzalem, de plaats die God heeft uitgekozen om onder zijn volk te wonen.

Eén keer in het jaar gaat de hogepriester door dit gordijn naar binnen. Met een gouden schaal met het bloed van een offerdier. Om zo verzoening te doen voor de schuld van heel het volk van Israël. Het is dan Grote Verzoendag!

Om drie uur 's middags wanneer vanaf het kruis de woorden klinken: "Het is volbracht!" scheurt dat bijzondere gordijn in de tempel. Van boven naar beneden! De hemel zelf grijpt in. De toegang tot God, die door dit gordijn werd afgesloten, is voortaan voor iedereen open. Jezus' verzoenend sterven aan het kruis op Golgota baant de toegang tot Gods liefdevol hart.

"*Het is volbracht!*" Eigenlijk betekenen die woorden: tot een einde brengen, tot een doel brengen. Er zit iets definitiefs in. Maar wát heeft Jezus dan volbracht? Wat heeft Hij tot een definitief einde gebracht?

Het is de opdracht van de Vader waarover Jezus spreekt in zijn gebed als Hogepriester (Joh. 17): "*Ik heb op aarde uw grootheid getoond door het werk te volbrengen dat U Mij opgedragen hebt*" (vs. 4). "*Ik heb de woorden die Ik van U ontvangen heb aan hen doorgegeven, zij hebben ze aanvaard en nu weten ze echt dat Ik van U gekomen ben, en ze geloven dat U Mij hebt gezonden*" (vs. 8).

Jezus is naar deze aarde gekomen om de grootheid van God de Vader te tonen aan de mensen. Dat is de opdracht die Hem vanuit de hemel is meegegeven. Dat de mensen op aarde God zullen erkennen als Koning over alle dingen. Daarom vertelt Jezus de mensen over het Koninkrijk van God, het nieuwe paradijs.

Daarom laat Hij - door de wonderen die Hij doet - zien hoe het leven er op de nieuwe aarde zal zijn.

Alle lijnen van het kruis lopen immers terug naar het begin. Naar het begin van Gods goede schepping. De mens, die God in de hof van Eden een plaats om te leven heeft gegeven, is er om er voor God te zijn. Om God als Schepper te erkennen van alle dingen. Om Hem te dienen. Om Hem lief te hebben.

Maar toen ging het mis, in dat prachtige paradijs. Want de mens wilde zélf als God zijn. De mens wil zélf als koning heersen over alle dingen. De mens wil zélf beslissen over wat goed en wat kwaad is. Ongehoorzaamheid, opstand, zonde tegen God.

Jezus is naar de aarde gekomen om de mensen te vertellen wat Gods bedoeling is met hun leven. Hij heeft hun dat leven ... voorgeleefd. Zijn leven was een voorbeeldig leven. Luisterend naar de stem van de Vader. De woorden van de Vader doorgevend opdat mensen weer in die woorden zullen gaan geloven. Beloften van vergeving en van verzoening. Van een herstelde verhouding en een vernieuwd leven met Hem. Zo heeft Jezus de Schrift in vervulling laten gaan.

Zijn werk op aarde is volbracht! Het doel is bereikt. De kloof tussen God en mensen is door Hem overbrugd. God en mensen kunnen weer direct contact met elkaar hebben. Er is geen offerbloed, geen hogepriester, geen gordijn en geen tempel meer nodig. *"Het is volbracht!"*

En wij? Jezus' sterven aan het kruis betekent voor ons een nieuw begin. Wat wij mensen niet konden bereiken heeft Hij bereikt. Wat wij mensen niet konden volbrengen heeft Hij volbracht. Vaak denken wij dat ook wij eerst offers moeten brengen om met God weer in het reine te kunnen komen. Plaatsvervangend heeft Jezus zijn leven voor ons opgeofferd. Uniek. Eenmalig.

Wij mogen weer leven zoals God het heeft bedoeld toen Hij de mens op aarde een plaats heeft gegeven. Een leven in liefde, in afhankelijkheid en in dankbaarheid. Een leven in liefde voor God, onze Schepper. Een leven in liefde voor elkaar en de schepping. Dat is het geheim van dit bewogen zesde kruiswoord!

Zaterdag

Kruiswoorden – Vader, in uw handen ...

Schriftlezing: Lucas 23:44-56

Het is drie uur in de middag. Vanaf het tempelplein klinken duidelijk hoorbaar de stoten van de bazuin. Het is de tijd voor het avondgebed. Dat avondgebed begint deze dag – in verband met de viering van het Pascha - om drie uur in plaats van om vier uur.

Op dit moment bidden alle vrome Joden, waar ze zich ook bevinden, hardop de woorden van het avondgebed:

In uw hand zijn de zielen van de levenden en de doden.

In uw hand beveel ik mijn geest.

Gij hebt mij verlost, HERE, getrouwe God. (Vgl. Ps. 31:6)

Hangend aan het kruis vangt Jezus de klanken van de bazuin op. En samen met alle Joden roept Hij – zoals men gewoon is met luide stem: "*Vader, in uw handen leg ik mijn geest.*" (Luc. 23:46)

Maar bij de gekruisigde Jezus is het meer dan een gebed. Bij Hem is het ook de verwoording van de zekerheid dat zijn taak is volbracht. De helse verschrikking van de godverlatenheid is voorbij. Gods toorn is gestild. De gemeenschap met God is hersteld. De verlossing is aangebroken!

Nu kan Jezus zijn aardse leven afleggen. Zijn leven en alles wat Hij op aarde heeft gedaan. Het werk is volbracht!

Als een kind dat zich veilig weet bij zijn vader geeft Jezus hier zijn leven in bewaring bij God.

"Vader!" "Pater!" In dat ene woord ligt al de liefde opgesloten die Jezus voor zijn hemelse Vader voelt. En met zijn liefde spreekt Hij ook zijn vertrouwen uit.

Jezus sterft niet in wanhoop, maar in het vertrouwen dat zijn leven veilig in de handen van de Vader is. Laten die handen nu doen wat goed is.

Als straks machteloze mensenhanden zijn lichaam van het kruis zullen halen, dan is de geest van de gekruisigde Jezus allang veilig in Gods handen.

"Toen Hij dat gezegd had, blies Hij de laatste adem uit." (Luc. 23:46) Heel bewust legt Jezus hier zelf zijn leven af. Dat had Hij al

gezegd tegen zijn leerlingen: *"Niemand neemt mijn leven, Ik geef het zelf. Ik heb de macht om het te geven en om het weer terug te nemen – dat is de opdracht die Ik van mijn Vader heb gekregen."* (Joh. 10:18)

Een Romeinse legerofficier buigt voor de gekruisigde Jezus. Hij heeft gezien Wie Jezus was: *"Werkelijk, deze mens was een rechtvaardige!"* (Luc. 23:47) Hij looft God.

En dan wordt het stil op Golgota. De mensen die voor het schouwspel van de kruisiging zijn komen kijken en alles van dichtbij hebben meegemaakt, keren terug naar hun huizen in de stad. Als teken van rouw slaan ze zichzelf op de borst. Zullen ze begrepen hebben wat ze hier vandaag hebben gezien en gehoord? Er is haast geboden. Om zes uur breekt de sabbat aan. In elk gezin wordt vanavond opnieuw het feest van de bevrijding gevierd: Pascha. Een heel bijzondere Paasfeest dit jaar in Jeruzalem.

En wij? Eigenlijk wordt in Jezus' dood het begin van zijn overwinning al zichtbaar. Kijk maar: de aarde begint te scheuren, graven breken open en vele heiligen staan op (Matt. 27:51-53). Zij zijn er de levende bewijzen van dat de dood is overwonnen. De dood als laatste vijand is verslagen.

'Door zijn dood, zegt Hebrëeën 2 vers 14, heeft Hij definitief afgerekend met de heerser over de dood, de duivel. Zo heeft Hij allen die slaaf waren van hun levenslange angst voor de dood, bevrijd!'

Dankzij Jezus' dood heeft onze dood dan ook niet meer een definitief en onherroepelijk karakter. Er zit al iets van de overwinning in.

Leg je geest, je ziel, je diepste zelf maar in de handen van Gods vaderlijke. Je zult zien wat een rust je dat geeft. Je bent uit de netten van het kwaad bevrijd omdat het eens Goede Vrijdag en Pasen is geweest. De gekruisigde Jezus spreekt je aan: 'Ik heb je verlost!'

Dat is het geheim van dit laatste bewogen kruiswoord!